

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/97/2017
Identifikačné číslo spisu: 7515215185
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7515215185.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U.-V. s miestom podnikania v C., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému S. bývajúcemu v Y., zastúpenému JUDr. Kristínou Piovarčiovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o zaplatenie 1 188,98 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 16 C 882/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 29. júla 2016 sp. zn. 11 Co 211/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie („súd prvej inštancie“) uznesením z 12. februára 2016 č. k. 16 C 882/2015-14 odmietol odpor žalovaného proti platobnému rozkazu z 29. októbra 2015 č. k. 16 C 882/2015-9 z dôvodu nedostatku náležitostí. V rozhodnutí uviedol, že žalovaný v odpore nepoprel ani nespochybnil existenciu žalobcom uplatňovaného práva, teda nejde o odpor s odôvodnením vo veci samej.

2. Krajský súd v Košiciach („odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením z 29. júla 2016 sp. zn. 11 Co 211/2016 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, osvojil si dôvody napadnutého uznesenia a v zmysle § 387 ods. 2 CSP na tieto poukázal. V odôvodnení konštatoval, že z ustanovenia § 174 ods. 3 písm. b/ a § 174 ods. 2 O.s.p. účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (v súčasnosti je jeho obsah premietnutý do § 267 ods. 1, 2 CSP, pozn. dovolacieho súdu) vyplýva, že odôvodnenie musí mať väzbu na vec samú a z obsahu odporu žalovaného nevyplýva žiadna vecná námietka voči uplatnenému nároku. V uvedenej súvislosti poukázal na judikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky po Rc 76/1999, sp. zn. 2 Cdo 124/1998 a dodal, že na dôvody podaného odporu uvedené v podaní z 29. februára 2016 súd prihliadať nemôže; boli uplatnené po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 420 písm. f/ CSP, keďže podľa jeho názoru súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný vyčítal odvolaciemu súdu, že jeho podanie z 29. februára 2016 označené ako odpor neposúdil správne, v skutočnosti podľa obsahu jednalo sa o odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie z 12. februára 2016 sp. zn. 16 C 882/2015, ktoré bolo podané včas a teda povinnosťou odvolacieho súdu bolo vec riadne prejednať a rozhodnúť. Z uvedeného dôvodu žiadal napadnuté uznesenie ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), v ktorej neprospech (z hľadiska procesného) bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP).

8. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP.

10. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania primárnym pre dovolací súd bolo posúdenie, či

dovolaateľ splnil podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP. Dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je dovolanie prípustné, pretože smeruje proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu má ten následok, že konanie definitívne končí bez toho, aby vec bola vecne prejednaná odvolacím súdom, v dôsledku čoho strana sporu s konečnou platnosťou stráca možnosť ďalej uplatňovať svoje procesné práva a rovnako s konečnou platnosťou zvrátiť stav nastolený platobným rozkazom.

11. Podstatná námietka dovolateľa spočíva v tvrdenom zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého sa mal odvolací súd dopustiť tým, že ... „posúdil moje podanie zo dňa 29.2.2016 nazvané odpor, ako odpor, aj keď v skutočnosti podľa obsahu sa jedná o odvolanie proti uzneseniu OS Košice - okolie sp. zn. 16 C 882/15 zo dňa 12.2.2016, ktoré mi bolo doručené 24.2.2016“. ... „Z dôvodu, že právne úkony sa posudzujú podľa obsahu, nie podľa názvu, a z podania je zjavné, že sa jedná o odvolanie proti uzneseniu súdu I. inšt. z 12.2.2016, bolo toto odvolanie podané včas a bolo povinnosťou odvolacieho súdu vec riadne prejednať a rozhodnúť“.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať a ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

12.3. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

12.4. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

13. Opravné prostriedky sú inštitútom procesného práva, dávajú stranám možnosť iniciovať (zahájiť) opravné konanie na podklade opravného prostriedku. Odvolanie bolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy a aj v súčasnosti je jediný riadny opravný prostriedok. V procesnom práve platí generálne pravidlo, že každý procesný úkon účastníka súd posudzuje podľa obsahu, aj keď je takýto úkon nesprávne označovaný. Pre posúdenie podaní nie je významné, ako ich strana označila, že ich označila nesprávne alebo, že ich neoznačila vôbec, ani to, aký obsah im strana prisudzuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí z 28.10.2010 sp. zn. 3 Cdo 128/2010 uviedol, že pri posudzovaní procesného úkonu účastníka konania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému úkonu dávať iný význam, než ktorý zodpovedá obsahu úkonu, jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v úkone použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu úkonu účastníka. Ak nastane situácia, pri ktorej

je potrebné skúmať otázku, či existuje rozpor medzi prejavom účastníka urobeným v úkone a jeho vôľou, je potrebné akcentovať objektívne hľadisko. Aplikujúc toto hľadisko treba mať pri posudzovaní procesného úkonu účastníka podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) na zreteli to, ako v ňom bola navonok (objektívne) prejavená vôľa konajúceho, nie to, či je subjektívne (zo subjektívneho aspektu účastníka) zhoda medzi navonok urobeným procesným úkonom a vnútornou vôľou toho, kto úkon urobil. Ani podstatný omyl účastníka medzi tým, čo procesným úkonom prejavil, a tým, čo ním prejavíť chcel, nemá na účinnosť už urobeného procesného úkonu žiadny vplyv.

14. V prejednávanej veci z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd pri posudzovaní procesného úkonu žalovaného na č. l. 15-16 spisu (podanie z 29. februára 2016 označené ako odpor) vyvodil záver, že predmetný opravný prostriedok je odvolanie. Na jeho závere, že išlo o odvolanie, nemôže nič zmeniť okolnosť, že odvolanie žalovaného nemalo v plnom rozsahu všetky zákonné náležitosti v zmysle § 205 ods. 1 O.s.p. účinného do 30. júna 2016. Aj pri nedostatku týchto náležitostí nebolo možné mať žiadne pochybnosti o podstate predmetného procesného úkonu a o tom, že ide o odvolanie. Odvolací súd na jeho základe vykonal prieskum správnosti postupu súdu a rozhodnutia súdu prvej inštancie o predmete konania tak, ako bol vymedzený v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Obsah rozhodnutia vyjadril vo výroku rozhodnutia o prejednávanej veci (č. l. 20-22 spisu). Nemožno sa preto stotožniť s dovolacou námietkou žalovaného o porušení práva žalovaného na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP tým, že by jeho podanie tzv. odpor neposúdil správne a vec neprejednal a nerozhodol o nej v odvolacom konaní.

15. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

16. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.